

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено

На засіданні кафедри
загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри _____ Олена КВАС

Силабус освітньої компоненти
«Педагогічна практика»,
що відбувається в межах
ОНП «Освітні, педагогічні науки»
*для здобувачів **третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти***
зі спеціальності **011 Освітні, педагогічні науки**
галузі знань **01 Освіта/Педагогіка**

Назва освітньої компоненти	Педагогічна практика
Адреса викладання освітньої компоненти	Львівський національний університет імені Івана Франка Факультет педагогічної освіти Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7
Факультет та кафедра, за якою закріплена освітня компонента	Факультет педагогічної освіти, Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка 011 Освітні, педагогічні науки
Викладачі освітньої компоненти	Караманов Олексій Владиславович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; Ковальчук Лариса Онисимівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; Корнят Віра Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи; Крива Марія Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; Мишишин Ірина Ярославівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; Яремчук Наталія Ярославівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти
Контактна інформація викладачів	Електронна пошта: oleksiy.karamanov@lnu.edu.ua larysa.kovalchuk@lnu.edu.ua vira.kornyat@lnu.edu.ua mariya.kryva@lnu.edu.ua iryna.myshchyshyn@lnu.edu.ua nataliya.yaremchuk@lnu.edu.ua Посилання на сторінку викладача: https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/karamanov-oleksij-vladyslavovych https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/kovalchuk-l-o https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/vira-stepanivna-kornyat https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/kryva-m-v https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/myschyshyn-i-ya https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/yaremchuk-n-ya м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7.
Консультації з питань навчання відбуваються	Щочетверга, 15.00-16.00 (кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7, кім. 30).
Сторінка розміщення освітньої компоненти	https://aspirantura.lnu.edu.ua/documents/sylabuses/ https://pedagogy.lnu.edu.ua/postgraduates-011-sylabusy https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/pedagogichna-praktyka-aspirantura-011-osvitni-pedagogichni-nauky
Інформація про освітню компоненту	Освітню компоненту «Педагогічна практика» призначено для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», яка забезпечує універсальні навички зі спеціальності та передбачає набуття

	аспірантами компетентностей, необхідних науково-педагогічним працівникам для здійснення професійної діяльності. Тому освітня компонента спрямована на закріплення знань, засвоєних аспірантами під час теоретичного навчання, удосконалення їхніх практичних умінь і навичок, набуття педагогічного досвіду, оволодіння педагогічною майстерністю, формування професійно-педагогічної культури.
Коротка анотація освітньої компоненти	<p>Освітня компонента «Педагогічна практика» є обов'язковою освітньою компонентою (практикою) для освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, яка викладається у 6 семестрі в обсязі 4 кредитів ЄКТС (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Навчальним планом передбачено 120 годин самостійної роботи аспіранта. Відповідно програма педагогічної практики складається з 3 змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) організаційно-методична робота аспірантів під час педагогічної практики; 2) навчальна робота аспірантів під час педагогічної практики; 3) науково-педагогічна робота аспірантів під час педагогічної практики <p>Таке структурування освітньої компоненти «Педагогічна практика» дасть змогу здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в реальних умовах освітнього процесу не тільки набутти теоретичного і практичного досвіду педагогічної діяльності, а й апробувати результати дисертаційного дослідження.</p>
Мета та цілі освітньої компоненти	<p>Мета освітньої компоненти: оволодіння аспірантами системою компетентностей, які є важливими для успішної професійної діяльності за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», набуття та вдосконалення навичок і вмінь організаційно-методичної, навчальної й науково-педагогічної роботи, підвищення рівня педагогічної майстерності, формування професійно-педагогічної культури. Відповідно до мети визначено основні завдання освітньої компоненти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ поглиблення теоретичних знань, удосконалення практичних умінь і навичок, набуття досвіду творчої діяльності, спрямованої на пошук ефективних шляхів вирішення педагогічних завдань; ◆ формування адекватного розуміння функцій викладача закладу вищої освіти, організації педагогічної діяльності з урахуванням концепції студентоцентрованого навчання, сучасної філософії освіти; ◆ ознайомлення з робочими програмами, силабусами, методичними матеріалами, змістом навчальних дисциплін; ◆ набуття теоретичного і практичного педагогічного досвіду проведення різних типів навчальних занять шляхом відвідування навчальних занять викладачів випускової та інших кафедр; ◆ набуття теоретичного і практичного педагогічного досвіду під час самостійного проведення різних типів навчальних занять; ◆ планування аспірантами структури різних типів навчальних занять; ◆ розроблення методики проведення різних типів навчальних занять (визначення змісту навчального матеріалу відповідно до теми, що вивчається, відбір методів, прийомів і засобів навчання, видів, форм і методів контролю результатів навчання студентів, впровадження сучасних освітніх технологій в освітній процес тощо); ◆ розроблення навчально-методичного забезпечення навчальних занять і самостійної роботи студентів; ◆ написання план-конспектів до різних типів навчальних занять і

	<p>підготовка до їх проведення;</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ розроблення завдань для самостійної роботи студентів, організації самостійної роботи студентів під час вивчення навчальних дисциплін, здійснення контролю ефективності її виконання; ◆ здійснення самоаналізу і взаємоаналізу проведених занять, написання рецензії на відвідане заняття; ◆ вироблення індивідуального стилю педагогічного спілкування, управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів, індивідуальної моделі поведінки тощо; ◆ органічне поєднання науково-дослідної діяльності аспірантів з організаційною, діагностичною, конструктивно-проектальною, практичною, комунікативно-стимулювальною, аналітико-оцінною та іншими видами педагогічної діяльності; ◆ розвиток педагогічних здібностей аспірантів, їхніх професійних якостей і педагогічних умінь; ◆ формування професійно-педагогічної культури та її підструктур, важливих для педагогічної діяльності.
<p>Література для вивчення освітньої компоненти</p>	<p style="text-align: center;">Основна (базова)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біляковська О.О., Мицишин І.Я., Цюра С.Б. Дидактика вищої школи. Навч. посібник. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с. 2. Добротвір О.В. Комунікативна дидактика вищої школи: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2017. 230 с. 3. Кучинська І.О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський ун-т ім. І. Огієнка, 2020. 290 с. 4. Ортинський В.А. Педагогіка вищої школи: підручник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. 498 с. 5. Солодовник Т.О. Дидактичні системи та освітні технології у вищій школі: навч.-метод. посіб. Харків: ХНТУ, 2021. 174 с. 6. Прищак М.Д., Залюбівська О.Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця: ВНТУ, 2019. 150 с. 7. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Херсон: Олді-плюс, 2020. 466 с. 8. Федоренко О.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: Видавець В.О. Бровкін, 2020. 239 с. 9. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2014. 456 с. 10. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк та ін.; НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець М.М. Лисенко, 2019. 176 с. <p style="text-align: center;">Додаткова (допоміжна)</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник. Київ: Либідь, 1998. 518 с. 12. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навч.-метод. посібник. Київ: Кондор, 2008. 272 с. 13. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Метод. посіб. для студ. магістратури. Київ, 2003. 316 с. 14. Галузинський В., Євтух М. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні. Київ, 1995. 237 с. 15. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 376 с. 16. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник. Київ: Академвидав, 2004. 351 с. 17. Енциклопедія освіти /Акад. пед. наук; гол. ред. В.Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с. 18. Завіна В.І., Омеляненко С.В. Педагогічна культура викладача вищої школи: Навч. посіб. Кіровоград, 2005. 200 с. 19. Ковальчук Л. Основи педагогічної майстерності: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с. 20. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с. 21. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. Київ: Центр навч. л-ри, 2007. 232 с.

22. Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн. 1: Навч. посіб. За ред. О.В.Сухомлинської. Київ: Либідь, 2005. 624 с.

23. Українська педагогіка в персоналіях: У 2 кн. Кн. 2: Навч. посіб. За ред. О.В.Сухомлинської. Київ: Либідь, 2005. 552 с.

24. Kovalchuk L. Modeling of cultural and educational environment as a pedagogical condition of forming of professional *thinking* culture of future teachers. *European Scientific Journal*. 2014. Vol. 10, № 22. P. 69–88.

Інтернет-джерела

25. Гладуш В.А., Лисенко Г.І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посібник. Дніпропетровськ: ТОВ «Роял Принт», 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>.

26. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., доп. Електронні дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. І.Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf.

27. Освіта в умовах війни: реалії, виклики та шляхи подолання: матеріали II Форуму академічної спільноти (20–24 червня 2022 року, м. Дніпро; Держ. вищ. навч. заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури») / Упоряд. М.В. Савицький, І.П. Мамчич. Дніпро: ДВНЗ «ПДАБА», 2022. 152 с. URL: <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/09/Zbirnyk-materialiv-II-Forumu-akademichnoyi-spilnoty-OSVITA-V-UMOVAH-VIINY.pdf>.

28. Шквир О.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с. URL: http://212.111.198.18:88/jspui/bitstream/123456789/217/1/lekcii_text.pdf

Нормативні документи:

29. Закон України «Про вищу освіту». *Голос України*. 2014. №148 (5898). 6 серпня. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

30. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

31. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>; <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

32. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>.

33. Постанова КМУ № 502 від 19.05.2023 р. «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text>.

34. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ, 2020. 71 с. URL: http://www.reform.org.ua/proj_edu_strategy_2021-2031.pdf.

Документи Львівського національного університету імені Івана Франка

35. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів №283 (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/283-2019-%D0%BF#Text>.

36. Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка. URL: <https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/documents/education-process>.

37. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Львівському національному університеті імені Івана Франка. URL: <https://bitly.ws/37UIG>.

38. Положення про педагогічну практику аспірантів Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: <https://aspirantura.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Положення-про-педагогічну-практику.pdf>.

39. Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка URL: <https://bit.ly/3gggvp8>.

Інші інформаційні ресурси:

40. Вища освіта України.

41. Вища школа.

42. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна.

43. Матеріали звітних наукових конференцій факультету педагогічної освіти 2016 – 2023 років

44. Молодий вчений.

45. Молодь і ринок.

46. Освітні сайти Інтернет (<http://mon.gov.ua>; <http://www.pedpresa.com.ua> та ін.)

	<p><i>Зауваги.</i> Уся література, яку аспіранти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Окрім рекомендованих, студенти можуть використовувати також й інші літературні джерела, у яких висвітлені певні навчальні питання.</p>
<p>Обсяг освітньої компоненти та її тривалість</p>	<p>Денна форма навчання: 120 годин самостійної роботи</p> <p>Заочна форми навчання: 120 годин самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У процесі проходження аспірантами педагогічної практики, що забезпечує опанування ними теоретичними, методологічними, методичними і практичними аспектами організування освітнього процесу у вищій школі, формуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ загальні компетентності (ЗК): <ul style="list-style-type: none"> ЗК5 – здатність до академічної і професійної мобільності, оптимальної мовної поведінки у професійній/академічній сфері, виявлення лідерських якостей, до командної роботи та взаємодії з науковою спільнотою; ЗК8 – здатність розуміти загальноосвітній і національний контексти розвитку вищої (університетської) освіти, ціннісні смисли та пріоритетні напрями реформування вищої освіти в Україні та враховувати їх у практичній діяльності; ЗК10 – здатність виявляти прогресивні освітні ідеї світової та вітчизняної педагогічної спадщини, порівнювати, виокремлювати цінні доробки дослідників, аналізувати їх і творчо використовувати у професійній діяльності; ♦ спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК): <ul style="list-style-type: none"> СК9 – здатність підвищувати рівень педагогічної майстерності, формувати індивідуальний професійний образ, виявляти лідерські якості, проектувати кар’єрне зростання; СК10 – здатність застосовувати знання з теорії та методики педагогічної діяльності у вищій школі в процесі викладання комплексу спеціальних (фахових) дисциплін, методичній, виховній діяльності в ЗВО; СК11 – здатність аналізувати, створювати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін, реалізовувати різні форми організації освітнього процесу в ЗВО з елементами дистанційного навчання, проводити моніторинг досягнутих результатів; СК12 – здатність відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу, грамотно вибудовувати власні наукові та методичні тексти; СК13 – здатність організовувати суб’єкт-суб’єктну взаємодію учасників освітнього процесу на засадах партнерських стосунків, формувати позитивні міжособистісні взаємини в студентському колективі, формувати корпоративну культуру й імідж ЗВО; ♦ програмі результати навчання (ПРН): <ul style="list-style-type: none"> ПРН3 – ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної педагогіки, історії світової та вітчизняної педагогічної думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій педагогічній освіті; ПРН7 – застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи;

ПРН8 – розробляти та досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у педагогічній галузі і й з дотичних міждисциплінарних напрямів;

ПРН9 – організовувати і здійснювати освітній процес, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти.

Знання:

- ◆ знати й розуміти теоретико-методологічні, дидактико-методичні, діагностико-прогностичні аспекти організації освітнього процесу у закладах вищої освіти з урахуванням концептуальних засад студентоцентрованого навчання, сучасної філософії освіти;
- ◆ розуміти сутнісні характеристики педагогічної діяльності, педагогічної культури, педагогічної майстерності викладача вищої школи;
- ◆ аналізувати і критично осмислювати робочі програми, силабуси, навчально-методичні матеріали до організації і проведення семінарсько-практичних занять, самостійної роботи студентів;
- ◆ розуміти і обґрунтовувати особливості навчального заняття, алгоритм його підготування, відповідність змісту теми, що вивчається, типу навчального заняття, його структурі і методиці проведення;
- ◆ знати й розуміти сутність, функції і принципи педагогічного діагностування у вищій школі, діагностичний інструментарій для контролю, норми й критерії оцінювання результатів навчання студентів.

Уміння:

- ◆ прогнозувати, організовувати і здійснювати освітній процес з урахуванням концепції студентоцентрованого навчання, сучасної філософії освіти;
- ◆ вміти моделювати різні типи навчальних занять, демонструючи високий рівень педагогічної майстерності у визначенні мети і завдань навчального заняття, відборі змісту навчальної інформації, проектуванні структури навчального заняття, методики його проведення, плануванні навчально-методичного забезпечення, укладанні план-конспектів;
- ◆ на підставі визначених критеріїв якості освіти вміти критично аналізувати проведені заняття й оцінювати власну педагогічну діяльність і свої професійні дії на різних етапах процесу навчання, а також, застосовуючи об'єктивні методи контролю результатів навчання студентів, аналізувати й оцінювати їхню навчально-пізнавальну діяльність, дії, активність, самостійність, креативність, ціннісні ставлення тощо;
- ◆ вміти застосовувати в освітньому процесі результати власного дисертаційного дослідження.

Комунікація:

- ◆ проектувати і демонструвати ефективні моделі педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього процесу як відкритої нелінійної системи з урахуванням різних підсистем розгортання педагогічного спілкування («викладач–студент», «викладач–студенти», «студент–студент», «студент–студенти» «викладач–комп'ютер–студент тощо»);

	<ul style="list-style-type: none"> ♦ створювати сприятливий психологічний клімат в культурно-освітньому середовищі групи (курсу) і демонструвати конструктивну взаємодію під час розв'язання навчальних завдань і педагогічних ситуацій, виявляючи при цьому високу професійно-педагогічну культуру, дотримуючись норм педагогічної етики і педагогічного такту, використовуючи засоби вербального і невербального спілкування, прийоми емоційно-вольового, виховного впливу на поведінку студентів у процесі навчання і позааудиторної роботи. <p>Автономія та відповідальність:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ в процесі укладання план-конспектів навчальних занять, розроблення методики їх проведення відповідати вимогам, що передбачають дотримання академічної доброчесності, яка ґрунтується на сформованості у аспіранта високого рівня професійно-педагогічної культури; ♦ демонструвати професійну відповідальність за організацію й проведення навчальних занять на належному науково-методичному рівні згідно індивідуального плану.
Ключові слова	освітній процес, педагогічна практика, організаційно-методична робота, навчальна робота, науково-педагогічна робота, педагогічна майстерність, професійно-педагогічна культура, лекція, практичне заняття, семінарське заняття
Форма навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Теми	ДОДАТОК (схема освітньої компоненти)
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Вивчення відповідної освітньої компоненти ґрунтується на успішно засвоєних знаннях з педагогіки, психології, філософії, освітньої компоненти «Іноземна мова за фаховим спрямуванням» достатніх для сприйняття категоріального апарату щодо культури наукового мислення, розуміння наукових джерел з предмету. Успішно засвоєні знання аспірант паралельно використовує під час участі в Науковому семінарі.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання	Лекція, евристична бесіда, пояснення, інструктаж; інтерактивні методи (мозковий штурм, метод проєктів, метод «Прес», кейс-метод, «коло ідей»), мультимедійна презентація, ілюстрування, демонстрування, дискусія, розв'язування вправ і задач, самоспостереження, спостереження, методи контролю і самоконтролю, презентація наукових продуктів, виконання індивідуальних завдань.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проєктор, ноутбуки, фліпчарт, маркери, обчислювальні засоби.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Політика виставлення балів:</p> <p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ проведення <i>залікових навчальних занять</i> – 50 балів (2 заняття по 25 балів), при цьому: <ul style="list-style-type: none"> 23–25 балів — аспірант провів заняття на високому науково-методичному рівні, виконав усі завдання згідно плану заняття; 19–22 бали — аспірант провів заняття на достатньому науково-методичному рівні, виконав 75% завдань, передбачених планом заняття; 15–18 балів — аспірант провів заняття на середньому науково-методичному рівні, виконав 60% завдань, передбачених планом заняття;

12–14 бали — аспірант провів заняття на низькому науково-методичному рівні, виконав не менше 50% завдань, передбачених планом заняття;

На проведення *залікових навчальних занять* припадає 50% залікової оцінки; максимальна кількість балів — 50;

♦ укладання *план-конспектів* залікових навчальних занять – 30 балів (2 план-конспекти по 15 балів), при цьому:

14–15 балів — високий (творчий) рівень виконання завдання (у аспіранта сформована здатність до творчого пошуку, що дає йому змогу самостійно, без сторонньої допомоги вирішувати методичні завдання);

11–13 балів — достатній (реконструктивний) рівень (у аспіранта дещо знижена здатність до творчого пошуку, він потребує незначної допомоги керівника практики, допускає незначні методичні помилки);

9–10 балів — середній (репродуктивно-реконструктивний) рівень (у аспіранта здатність до творчого пошуку знижена, він потребує постійної допомоги і контролю з боку керівника практики, допускає значні методичні помилки);

7–8 бали — низький (репродуктивний) рівень (аспірант несамостійний, не здатен виконувати завдання без настанов керівника практики або зразка, допускає значні методичні помилки).

На укладання *план-конспектів* залікових навчальних занять припадає 30% залікової оцінки; максимальна кількість балів — 30;

♦ здійснення аналізу відвіданого залікового заняття, проведеного іншим аспірантом, розгорнутої *рецензії* на відвідане заняття – 10 балів, при цьому:

9–10 балів — високий (творчий) рівень виконання завдання;

7–8 балів — достатній (реконструктивний) рівень;

5–6 балів — середній (репродуктивно-реконструктивний) рівень;

3–4 бали — низький (репродуктивний) рівень виконано окремі елементи завдань).

На написання розгорнутої *рецензії* на відвідане заняття припадає 10% залікової оцінки; максимальна кількість балів — 10;

♦ *захист практики* – 10 балів, при цьому:

9–10 балів — завдання практики аспірант виконав в повному обсязі й на високому науково-методичному рівні, звітні документи подав згідно встановленого терміну; творчо й оригінально репрезентував результати проходження практики під час захисту, на запитання членів комісії дав чіткі, ґрунтовні, вичерпні відповіді;

7–8 балів — аспірант вчасно оформив і подав на перевірку звітні документи з практики; завдання практики виконав в повному обсязі, проте допустив незначні методичні помилки, неточності в аналізі матеріалів; під час захисту практики на належному науково-методичному рівні представив результати, на запитання членів комісії відповідав чітко, повно, достатньо обґрунтовано;

5–6 балів — звітні документи практики відповідають визначеним вимогам щодо змістового наповнення, проте подані несвоєчасно; у план-конспектах і рецензії на відвідане заняття простежуються грубі помилки, нелогічні формулювання; відповідаючи на запитання членів комісії, аспірант допускає помилки, неточні формулювання, виявляє труднощі методичного характеру;

3–4 бали — завдання практики виконані аспірантом частково, звітні документи оформлені без урахування вимог, на низькому науково-методичному рівні, подані значно пізніше встановленого терміну; під

	<p>час захисту на запитання членів комісії аспірант надає нечіткі, необґрунтовані відповіді, допускає грубі помилки або уникає відповідей</p> <p>На захист практики припадає 10% залікової оцінки; максимальна кількість балів — 10.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ залік — виставляється на підставі сумарної кількості балів, набраних аспірантом під час проходження практики і захисту. <p>Враховується: активність аспіранта, самостійність, оригінальність, творчий підхід до підготовки і проведення аудиторних занять; своєчасне оформлення звітної документації. Особлива увага звертається на відвідування занять аспірантом.</p> <p>Академічна доброчесність</p> <p>Дотримання академічної доброчесності під час педагогічної практики забезпечує:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ обговорення під час вступного інструктажу правил академічної доброчесності, що є виявом професійно-педагогічної і наукової культури аспіранта; ◆ попередження про наслідки плагіату чи інших форм недоброчесності (їх виявлення в письмовій роботі аспіранта є підставою для незарахування практики, незалежно від масштабів плагіату чи обману); ◆ звітні матеріали практики мають бути оригінальним авторським доробком аспіранта; ◆ не допускається дублювання або копіювання матеріалів практики іншого аспіранта; <p>обов'язкове посилання на використані літературні джерела під час укладання план-конспектів залікових навчальних занять.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку (захист практики)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативні документи, які регламентують організацію освітнього процесу у закладі вищої освіти. 2. Сутність, структура, закономірності, рушійні сили розвитку освітнього процесу у вищій школі. 3. Організація освітнього процесу у вищій школі. 4. Організація інклюзивного навчання у вищій школі. 5. Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти. 6. Педагогічна культура викладача закладу вищої освіти. 7. Педагогічна майстерність викладача вищої школи (сутність, характеристика її складових). 8. Основні дидактичні концепції. 9. Принципи навчання як орієнтир у викладацькій роботі. 10. Методи, прийоми навчання у вищій школі. 11. Засоби навчання у вищій школі. 12. Зміст освіти у вищій школі, його основні компоненти. 13. Стандарти вищої освіти. 14. Основні джерела змісту вищої освіти. 15. Форми організації навчання у закладу вищої освіти. 16. Лекція як основна форма організації навчання у закладу вищої освіти. 17. Семінарські заняття як форма активної взаємодії та спілкування суб'єктів освітнього процесу у вищій школі. 18. Практичні заняття як основна форма поглиблення та застосування теоретичних знань, формування та удосконалення вмінь і навичок студентів. 19. Діагностування результатів навчання (сутність, функції).

	<ul style="list-style-type: none"> 20. Принципи, вимоги до контролю та оцінення результатів навчання студентів. 21. Види і форми контролю результатів навчання студентів. 22. Методи контролю результатів навчання студентів. 23. Об'єкти, критерії та норми оцінювання знань студентів. 24. Самостійна робота студентів. 25. Технології навчання, їх класифікація. 26. Характеристика технології диференційованого навчання. 27. Характеристика технології проблемного навчання. 28. Характеристика технології ігрового навчання. 29. Характеристика інформаційних технології навчання. 30. Електронне навчання. Дистанційне навчання у вищій школі.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема освітньої компоненти «Педагогічна практика»

6 семестр, III курс

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література, ресурси в Інтернеті	Завдання, год (на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання)	Термін виконання
Змістовий модуль I. Організаційно-методична робота аспірантів під час педагогічної практики (30 годин)						
1 – 4 навчальні тижні (згідно з розкладом)	<p>Ознайомлення з нормативними документами, що регламентують організацію освітнього процесу у закладі вищої освіти, який є базою педагогічної практики для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».</p> <p>Ознайомлення з організацією навчальної й методичної роботи факультету і кафедри.</p> <p>Ознайомлення з освітньо-професійною програмою та робочим навчальним планом спеціальності.</p> <p>Ознайомлення з навчально-методичним комплексом навчальної дисципліни (робочою програмою, силябусом, тематикою різних типів навчальних занять, текстами лекцій, методичними матеріалами до практичних і семінарських занять, методичними матеріалами до самостійної та індивідуальної роботи, дидактичними матеріалами для контролю результатів навчання студентів тощо).</p> <p>Ознайомлення з навчально-методичним забезпеченням навчальної дисципліни (підручниками, навчальними посібниками, навчально-методичними посібниками, електронним курсом тощо).</p> <p>Ознайомлення з системою електронного навчання (електронним журналом успішності WEB з навчальної дисципліни в системі dekanat.lnu.edu.ua, електронним забезпеченням</p>	Відвідування занять викладачів, дискусії, групова робота	Мультимедійна презентація; роздаткові навчально-методичні матеріали, нормативні документи	1–10 (основна); 15, 17–19, 24, 27, 29–31, 32–34, 35–39 (додаткова)	Самостійна робота згідно змісту модуля на початковому етапі педагогічної практики передбачає осмислення мети і завдань практики, консультації з науковим керівником, складання індивідуального плану проходження практики, ознайомлення з організаційною, навчально-методичною і науковою роботою кафедри, нормативно-правовою базою щодо організації освітнього процесу в університеті, відвідування занять викладачів кафедри, укладання графіку проведення пробних і залікових занять	Упродовж 1 – 4 тижнів

	<p>(електронним курсом) навчальної дисципліни на онлайн-платформі Moodle та організацією різних типів навчальних занять і консультацій на онлайн-платформах Teams і Zoom).</p> <p>Ознайомлення з тематикою магістерських (курсівих) робіт, методичними матеріалами, що репрезентують програму і техніку їх виконання, процедуру захисту.</p> <p>Ознайомлення з організацією інформаційно-комунікаційного простору університету, що включає освітньо-наукове, виховне та культурно-просвітницьке середовище і передбачає національно-патріотичне виховання, культурно-просвітницька роботу серед студентської молоді та за її активної участі тощо.</p> <p>Відвідування аспірантами навчальних занять викладачів випускової та інших кафедр задля набуття теоретичного і практичного педагогічного досвіду проведення різних типів навчальних занять.</p> <p>Планування та узгодження з керівником практики та викладачами навчальних дисциплін графіку проведення аспірантами пробних і залікових навчальних занять (лекцій, семінарських занять, практичних занять) згідно індивідуального плану, обговорення методичних аспектів їх проведення.</p>					
Змістовий модуль 2. Навчальна робота аспірантів під час педагогічної практики (70 годин)						
5 – 14 навчальні тижні	<p>Підготовка і проведення аспірантами лекцій. Осмислення ролі і місця лекцій в освітньому процесі, особливостей побудови лекційного курсу навчальної дисципліни, зумовлених логікою її викладання, врахування вимог щодо її проведення. Визначення мети і завдань лекції. Визначення змісту навчальної інформації відповідно до теми, що вивчається. Розроблення навчально-методичного забезпечення лекції (відбір методів, прийомів і засобів навчання, сучасних освітніх технологій, використання яких під час лекції сприяє ефективному засвоєнню студентами навчальної інформації. Планування структури лекції з урахуванням її виду, змісту навчальної</p>	Лекції, семінарські (практичні) заняття, дискусії, групова робота	Мультимедійна презентація; роздаткові навчально-методичні матеріали,	1–10 11–14, 16, 19–21, 25, 26, 28, 36, 38, 39	Самостійна робота згідно змісту модуля на основному етапі практики передбачає укладання і обговорення з керівником практики план-конспектів навчальних занять, підготування навчально-методичного забезпечення, проведення навчальних занять згідно індивідуального плану та їх аналіз, участь у	Упродовж 5 – 14 тижнів (згідно з індивідуальним графіком)

	<p>інформації, психолого-педагогічної готовності студентів до її сприйняття тощо. Написання план-конспекту лекції. Проведення лекції згідно графіку і її обговорення за участі наукового керівника (керівника практики), інших аспірантів.</p> <p>Підготовка і проведення аспірантами семінарського (практичного) заняття.</p> <p>Осмилення ролі і місця семінарських (практичних) занять в освітньому процесі, особливостей їх структурної побудови, зумовлених логікою навчальної дисципліни, вимог щодо проведення такого типу занять. Визначення мети і завдань семінарського (практичного) заняття. Визначення змісту навчальної інформації відповідно до теоретичних питань, винесених на обговорення, та практичних завдань. Розроблення аспірантами завдань для самостійної роботи студентів. Розроблення навчально-методичного забезпечення семінарського (практичного) заняття (відбір методів, прийомів і засобів навчання, сучасних освітніх технологій, урізноманітнення видів, форм і методів контролю, використання яких забезпечує ефективну навчально-пізнавальну діяльність студентів. Розроблення різних видів завдань письмового контролю результатів навчання студентів. Планування структури семінарського (практичного) заняття з урахуванням його виду, змісту навчальної інформації, практичних завдань, готовності студентів тощо. Написання план-конспекту семінарського (практичного) заняття. Проведення семінарського (практичного) заняття згідно графіка і його обговорення за участі наукового керівника (керівника практики), інших аспірантів.</p> <p>Проведення консультацій для студентів згідно графіка консультацій кафедри.</p> <p>Здійснення аспірантами самоаналізу проведених занять і психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять, написання рецензії на відвідане заняття.</p>				<p>засіданнях кафедри і роботі наукового семінару, відвідування занять інших аспірантів-практикантів, написання рецензії на відвідане заняття</p>	
--	--	--	--	--	---	--

Змістовий модуль 3. Науково-педагогічна робота аспірантів під час педагогічної практики (20 годин)

Охоплює 3 – 16 навчальні тижні	Поєднання науково-дослідної діяльності аспірантів з організаційною, діагностичною, конструктивно-проектальною, практичною, комунікативно-стимулювальною, аналітико-оцінною та іншими видами педагогічної діяльності. Участь у засіданнях кафедри. Участь у роботі наукового семінару кафедри. Участь у звітній науковій конференції факультету. Участь у методичній роботі кафедри (зокрема розробленні навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін). Залучення до організації наукової роботи студентів (участь у роботі наукового товариства студентського; участь у проведенні конкурсу студентських наукових робіт; підготовці та проведенні олімпіад, Всеукраїнської студентської наукової конференції тощо). Участь у проведенні профорієнтаційних заходів згідно плану роботи кафедри.	Участь у наукових семінарах, бесіди, дискусії, аналіз, науково-дослідна робота	Мультимедійна презентація; навчально-методичні матеріали, наукові продукти, звітні документи		Самостійна робота згідно змісту модуля охоплює різнопланову діяльність аспіранта. На заключному етапі практики (15–16 тижні) передбачає підготування звітної документації за підсумками проходження практики, їх перевірку і оцінювання науковим керівником або керівником практики, захист результатів практики згідно визначеного порядку	Упродовж 16 тижня відбувається захист практики
16 тиждень	Залік	Залік, бесіда, дискусія	Мультимедійна презентація; звітні документи			16 тиждень

